

Школска 2020/2021. година

Републичко такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада

III разред

Шифра: _____

1.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак, а затим одреди о ком књижевнику је реч. Његово име и презиме напиши на линији испод текста.</p> <p>Овај писац потиче из породице интелектуалаца, отац се бавио историјом, а сестра Надежда је била једна од најистакнутијих сликара у Србији. Почео је да објављује песме у крфском „Забавнику”. За живота је објавио књиге: роман <i>Бурлеска Господина Перуна Бога Грома</i>, збирку песама <i>Откровење</i>, путопис <i>Африка</i> итд.</p> <p>_____</p> <p>(име и презиме књижевника)</p>																
2.	<p>Испред имена аутора упиши број којим је обележено његово дело.</p> <table border="1" data-bbox="256 925 1297 1104"><tr><td></td><td>Иво Андрић</td><td>1. <i>Ибиш ага</i></td></tr><tr><td></td><td>Алекса Шантић</td><td>2. <i>Човек пева после рата</i></td></tr><tr><td></td><td>Душан Васиљев</td><td>3. <i>Вече на шкољу</i></td></tr><tr><td></td><td>Стеван Сремац</td><td>4. <i>Пут Алије Берзелеза</i></td></tr><tr><td></td><td>Петар Кочић</td><td>5. <i>Мрачајски прото</i></td></tr></table>		Иво Андрић	1. <i>Ибиш ага</i>		Алекса Шантић	2. <i>Човек пева после рата</i>		Душан Васиљев	3. <i>Вече на шкољу</i>		Стеван Сремац	4. <i>Пут Алије Берзелеза</i>		Петар Кочић	5. <i>Мрачајски прото</i>	
	Иво Андрић	1. <i>Ибиш ага</i>															
	Алекса Шантић	2. <i>Човек пева после рата</i>															
	Душан Васиљев	3. <i>Вече на шкољу</i>															
	Стеван Сремац	4. <i>Пут Алије Берзелеза</i>															
	Петар Кочић	5. <i>Мрачајски прото</i>															
3.	<p>На линији напиши назив авангардног правца на који се односи следећи опис.</p> <p>Препуштањем психичком аутоматизму, односно спонтаном функционисању мисли без икакве контроле разума, уметници желе да на површину истисну потиснуту суштину човекове природе. У књижевности су, припадници овог правца, заступали технику такозваног <i>аутоматског писања</i>.</p> <p>_____</p> <p>(назив авангардног правца)</p>																
4.	<p>Међу понуђенима, подвучи мотиве (4) који се директно везују за следећу строфу.</p> <p>„Сјутра је празник. Своју свјетлост меку Кандило баца и собу ми зари. Сам сам. Из кута бије сахат стари, И глухи часи неосјетно теку.”</p> <p>ПРАЗНИК, ТМИНА, СТРАХ, СВЕТЛОСТ, ВРЕМЕ, ИШЧЕКИВАЊЕ, САМОЋА, НАДА</p>																
5.	<p>Заокружи слово испред стихова у којима препознајеш парну риму и цезуру после петог слога.</p> <p>а) „Сишли смо с ума у сјајан дан, Провидан, дубок – нама, драга, знан”</p> <p>б) „Над крововима небо сиво, А измаглица влажна лута”</p> <p>в) „Можда спава, и гроб тужно негује јој стас. Ја сад немам своју драгу, и њен не знам глас.”</p>																

6.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак, па на линији напиши називе два облика изражавања (форме приповедања) које препознајеш.</p> <p>„Двадесет корачаја даље, иза завијутка, изнад пропланка пуног расцветане траве, ред дрвених кућица за пчеле. Ове лете широким круговима, као у заносу, изнад пропланка. Једна је чудна, сасвим црвена, обојена ко зна чим. Пошто се једина разликује од осталих, изгледа као умножена. Где год погледам, видим њу. Онда је бар посматрам.”</p> <p>_____</p>	
7.	<p>Прочитај строфу из песме „Плава гробница” Милутина Бојића и подвучи стих који јој не припада.</p> <p style="text-align: center;">Сахрањени ту су некадашњи венци И пролазна радост целог једног рода, А преда ме стају редом преци моји, Измеђ’ недра земље и небеског свода.</p>	
8.	<p>У низу наведених кључних речи подвучи оне (5) које се односе на живот и стваралаштво Стевана Сремца.</p> <p>Ниш, Истра, Вукадин, Војводина, хумор, реализам, Страдија, ветар, поезија</p>	
9.	<p>Заокружи слова испред термина на које се односе дате дефиниције.</p> <p>А) Стручне белешке које се пишу уз неки текст, доносећи додатне податке о генези, значењу текста и сл. називају се: а) пишчеви коментари; б) приповедачки коментари; в) коментари. Б) Врста комедије која почива на компликованом заплету пуном изненађујућих обрта назива се: а) комедија нарави; б) комедија забуне; в) комедија карактера.</p>	
10.	<p>На основу датог одломка одреди који књижевни јунак „изговара” следећу реплику. „Видиш ли, и у томе си Данијели! Не говорити истину, то сте ви Данијелијеви увијек у стању. Али то признати? Не! Никада! Пљунути некоме у лице венецијански, понизити га и запрљати, то да, да, то је вама у крви. Али када је ријеч о конзеквенцама, онда шутња. Управо таква била ти је и мати!”</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име књижевног јунака)</p>	
11.	<p>Заокружи слово испред одговарајућег низа стилских фигура, које препознајеш у следећем одломку Дучићеве песме.</p> <p>„Негде у даљини чује се да хукти Воденички точак промукнутим гласом; Дим и пламен ждери небо које букти, А водено цвеће спава над таласом.”</p> <p>а) градација, контраст, персонификација, метафора б) ономотопеја, персонификација, епитет, хипербола в) поређење, хипербола, симбол, епитет</p>	

12.	<p>На линији поред аутора и наслова дела напиши назив књижевне врсте којој наведено дело припада:</p> <p>а) Драгослав Михаиловић, <i>Кад су цветале тикве</i> _____</p> <p>б) Антон Павлович Чехов, <i>Туга</i> _____</p> <p>в) Иво Андрић, <i>О причи и причању</i> _____</p> <p>г) <i>Марко Краљевић и брат му Андријаш</i> _____</p>	
13.	<p>Заокружи слово испред низа оних елемената који одговарају песми „Свакидашња јадиковка” Тина Ујевића.</p> <p>а) реч, стих, звук, туга, крик, нож, крв</p> <p>б) Бог, Син, беседа, лутање, старост, самоћа</p> <p>в) несрећа, очи, тамница, ветар, ноћ, киша</p>	
14.	<p>На линијама поред примера словенске антитезе напиши наслов песама у којима се ова стилска фигура појављује.</p> <p>А) „Шта се б’јели у гори зеленој? Ал’ је снијег, ал’ су лабудови? Да је снијег, већ би окопнио, Лабудови већ би полетјели. Нит’ је снијег, нит’ су лабудови, Него шатор аге Хасан аге.” _____ (наслов песме)</p> <p>Б) „Мили боже, чуда големога! Јали грми, јал’ се земља тресе? Ја’ се бије море о мраморје? Ја’ се бију на Попина виле? Нити грми, нит’ се земља тресе, ни се бије море о мраморје, ни се бију на Попина виле; већ пуцају на Задру топови” _____ (наслов песме)</p>	
15.	<p>У следећем примеру подвучи део који представља монолог.</p> <p>– Боже мој, Господе!... Господе боже, света Богородице... Господе, Господе... боже, шта је ово? – шапташе она, дршћући од страха и кријући поглед од светлости. – Умудри ме, слатки Господе!... Ох, грешна и црна ја! – И мисао о грешности, мучењу на оном свету због таквих нечистих мисли, све то изиђе пред њу у црној и страшној боји...</p>	
16.	<p>Допуни део који недостаје у строфи песме Десанке Максимовић.</p> <p>Не, немој ми прићи! Има више дражи Ова слатка стрепња, чекање и стра! Све је много лепше донде док се _____, О чему се само тек по слутњи _____.</p>	
17.	<p>Реши пропорције! (Прва се односи на породичне односе јунака романа, а друга на породичне односе јунака народне епике).</p> <p>А. Софка : _____ = _____ : Вук Исакович</p>	

	Решења за трећи разред, републичко такмичење			Напомене:
1.	Растко Петровић			Тачан одговор – 1 бод.
2.	4	Иво Андрић	1. <i>Ибиши ага</i>	Свих пет тачних одговора – 1 бод.
	3	Алекса Шантић	2. <i>Човек пева после рата</i>	
	2	Душан Васиљев	3. <i>Вече на шкољу</i>	
	1	Стеван Сремац	4. <i>Пут Алије Ђерзелеза</i>	
	5	Петар Кочић	5. <i>Мрачајски прото</i>	
3.	надреализам			1 бод
4.	<u>празник, светлост, време, самоћа</u>			Све тачно (и ниједно нетачно подвучено) – 1 бод.
5.	а)			1 бод
6.	<u>нарација</u> (приповедање у 1. лицу); <u>дескрипција</u> (није битан редослед)			Оба тачна одговора – 1 бод.
7.	<u>А преда ме стају редом преци моји</u>			1 бод
8.	<u>Ниш, Вукадин, Војводина, хумор, реализам</u>			Четири или пет тачних одговора, без нетачних. – 1 бод.
9.	А) в); Б) б)			Оба тачна одговора – 1 бод.
10.	Игњат (Глембај) Напомена: не признаје се одговор Глембај.			1 бод
11.	б)			1 бод
12.	а) Драгослав Михаиловић, <i>Кад су цветале тикве</i> роман б) Антон Павлович Чехов, <i>Туга</i> новела в) Иво Андрић, <i>О причи и причању</i> беседа (есеј) г) <i>Марко Краљевић и брат му Андријаш</i> бугарштица			Три или четири тачна одговора – 1 бод.
13.	б)			1 бод
14.	А. Хасанагиница Б. Мали Радојица			Оба тачна – 1 бод.
15.	<u>– Боже мој, Господе!... Господе боже, света Богородице... Господе, Господе... боже, шта је ово? – шапташе она, дршћући од страха и кријући поглед од светлости. – Умудри ме, слатки Господе!... Ох, грешна и црна ја! – И мисао о грешности, мучењу на оном свету због таквих нечистих мисли, све то изиђе пред њу у црној и страшној боји...</u>			Све само тачно подвучено – 1 бод.
16.	<u>тражи</u> <u>зна</u>			Оба тачна – 1 бод.
17.	А. Софка : Томча = Дафина : Вук Исакович Б. Јелица (Јела) : војвода Пријезда = Анђелија : Дмитар (Јакшић)			Све тачно – 1 бод.
18.	<u>Дон Кихот</u>			1 бод
19.	а) Г б) Г в) Н			Све тачно – 1 бод.
20.	<i>Горски вијенац</i> , Петар Петровић Његош – Истрага потурица <i>Плава гробница</i> , Милутин Бојић – Први светски рат <i>Дневник Ане Франк</i> – Други светски рат <i>Почетак буне против дахија</i> – Сеча кнезова			Све тачно повезано – 1 бод.